TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Tháng Tư về thăm chốn quê

ISSN: 2734-9195 15:48 28/04/2026

Những năm tháng ở quê trong tôi là một miền ký ức trong veo, xanh tươi và mơn mởn. Đó là những ngày lũ trẻ chúng tôi bày ra đủ trò nghịch ngợm.

Tác giả: **Biện Bạch Ngọc**
Hội viên Hội VHNT tỉnh Gia Lai

Hồi còn nhỏ, cứ mỗi độ tháng Tư về, tôi lại được ba má gửi về quê ngoại. Đó là những ngày ba má theo tàu đi làm ăn xa, còn tôi thì trở về nương náu trong vòng tay của ngoại, giữa một miền quê đầy nắng gió, đồng ruộng và tiếng vịt kêu vang mỗi buổi chiều.

Tuổi thơ của tôi gắn với quê ngoại, với những buổi theo ngoại đi chăn đàn vịt chạy đồng. Nhà ngoại khi ấy nuôi nhiều vịt lắm, đến mấy trăm con. Mỗi sáng sớm, tôi lại lẽo đẽo theo ngoại ra bãi nhặt trứng. Chiều xuống, khi mặt trời bắt đầu nghiêng về phía cuối đồng, ngoại lại cõng tôi trên vai để lùa vịt về nhà.

Trên lưng ngoại, một đứa trẻ như tôi khi ấy tưởng như có thể nhìn thấy cả một khoảng trời bao la. Cánh đồng rộng, gió quê thổi mát, tiếng vịt ríu ran, bóng ngoại chậm rãi đi qua những triền cỏ ướt. Tất cả bình dị đến mức, mãi sau này lớn lên, tôi mới hiểu đó chính là một phần rất đẹp của đời mình.

Có đôi ba lần, tôi vờ như mình đã là người chăn vịt thực thụ. Tôi ngúng nguẩy đòi ngoại đưa cho cây roi nhỏ để tự tay lùa đàn vịt. Nhưng vừa cầm roi được một lát, tôi đã làm chúng chạy tán loạn khắp nơi. Ngoại đứng nhìn, cười phì, rồi kiên nhẫn bày tôi cách lùa vịt sao cho đúng hướng. Ngoại bảo, muốn đàn vịt nghe mình thì không được vội, không được la quá lớn, cũng không được hấp tấp chạy theo chúng. Cứ đi chậm, giữ khoảng cách, nhìn hướng mà dẫn. Sau này nghĩ lại, tôi thấy lời ngoại dạy hôm ấy không chỉ là cách chăn vịt, mà còn là một bài học về cách sống. Trong cuộc sống, đôi khi cũng cần chậm lại, biết quan sát, biết nhìn lại và biết dẫn dắt chính mình bằng sự tỉnh thức.

Những năm tháng ở quê trong tôi là một miền **ký ức** trong veo, xanh tươi và mơn mởn. Đó là những ngày lũ trẻ chúng tôi bày ra đủ trò nghịch ngợm. Tôi còn

nhớ có lần, người lớn đang ăn vội bữa cơm để kịp theo con nước chiều đi tát đồng, đám trẻ chúng tôi lại rủ nhau leo lên chiếc ghe. Đứa nào cũng tưởng mình giỏi, thi nhau cầm chèo, chèo lấy chèo để. Chiếc ghe nhỏ chòng chành rồi lật nhào, khiến cả lũ rơi tõm xuống đồng nước cạn. Khi chúng tôi í ới kêu cứu, người lớn trong nhà vội bỏ dở cả chén cơm chạy ra kéo từng đứa vào, kéo cả chiếc ghe lên bờ.

Sau trận ấy, đứa nào cũng bị la, có đứa còn bị phạt. Riêng ngoại tôi thì vừa bỏm bẻm nhai trầu, vừa ghẹo: "*Thế này mà đòi chăn vịt à? Chèo cái ghe còn không nổi thì làm sao lùa vịt ra đồng đây?*" Câu nói của ngoại làm cả nhà bật cười. Cái cười ấy đã ở lại trong tôi rất lâu, như một vệt nắng lành của tuổi thơ, vừa ấm áp, vừa thương thương.

Hình ảnh chỉ mang tính chất minh hoạ (sưu tầm)

Tôi rất thích dậy sớm cùng ngoại đi nhặt trứng. Khi tiếng gà mới gáy những hồi đầu tiên, người nhà tôi đã thức dậy từ lúc nào. Mọi thứ nơi thôn quê dường như chỉ đợi một tia nắng ban mai rọi xuống triền đất nghèo là bắt đầu chuyển động. Người lớn ra đồng, bếp lửa đỏ lên, tiếng quang gánh khẽ va vào nhau, tiếng chân người đi trên nền đất ẩm. Cả làng thức dậy không ồn ào, mà chậm rãi như một hơi thở.

Ngoại thường đi lấy trứng lúc trời còn tờ mờ sáng. Tôi vừa ngái ngủ vừa hỏi những câu ngô nghê: "*Còn tối thế này, nhỡ mình giẫm lên trứng thì sao hả ngoại?*" Ngoại lại cười, rồi chỉ vào những lớp rơm đã được lót sẵn từ tối hôm trước. Ngoại bảo, phải lót rơm để vịt có chỗ nằm ấm, trứng cũng không bị vỡ. Tôi nhìn bàn tay ngoại lần tìm từng quả trứng trong rơm, chợt thấy trong mỗi

việc nhỏ của ngoại đều có một sự chăm chút lặng thầm. Không cần nói nhiều, ngoại dạy tôi biết thương sự sống bằng chính cách ngoại sống: nâng niu mỗi quả trứng, giữ ấm mỗi ổ rơm, dậy sớm hơn mọi người cho kịp một phiên chợ.

Chỉ độ gần một tiếng sau, khi những quả trứng cuối cùng được xếp cẩn thận vào giỏ, dì tôi lại gánh chúng ra chợ để kịp bán vào buổi chợ đông. Những quả trứng trắng nằm yên trong thúng, những bước chân dì xa dần trên con đường đất, còn ngoại thì quay lại với sân nhà, với đàn vịt, với bữa cơm sớm và những công việc không tên. Cuộc sống khi ấy nghèo nhưng không thiếu tình thương. Mọi thứ đơn sơ, mà lòng người thì đủ đầy.

Đã rất lâu rồi tôi mới lại đặt chân về chốn quê thân thương ấy. Sau này, khi lớn dần lên, gia đình tôi chuyển đến một thành phố khác để tiện việc làm ăn của ba. Quê ngoại vì thế cũng lùi xa dần trong những mùa **tháng Tư**. Tôi lớn lên giữa phố phường, giữa những con đường bê tông, những công việc gấp gáp, những ngày tháng nhiều dự định và lo toan. Thỉnh thoảng, trong một khoảnh khắc nào đó, tôi nhớ về quê ngoại như nhớ một giấc mơ cũ: có ngoại, có đàn vịt, có chiếc ghe nhỏ và có một đứa trẻ từng được cõng trên vai đi qua cánh đồng chiều.

Ngày trở về, tôi nhận ra quê ngoại đã đổi khác rất nhiều. Những ruộng lúa ngày xưa nay có nơi đã thành công viên. Những dòng sông từng đầy tôm cá đã nhường chỗ cho nhà máy, công xưởng. Triền cát trắng thuở nhỏ tôi vẫn chạy nhảy nay san sát nhà cửa. Con đường đất ngày xưa cũng không còn nguyên như trong trí nhớ. Quê tôi đang thay áo, mang một dáng hình mới hơn, hiện đại hơn, nhưng cũng khiến lòng tôi không khỏi bùi ngùi.

Có lẽ vô thường là như vậy. Không phải chỉ trong kinh sách, không phải chỉ là một khái niệm để ta suy ngẫm khi ngồi trước bàn Phật, mà hiện ra rất rõ trong từng con đường đã khác, từng thửa ruộng không còn, từng mái nhà được xây mới và cả trong dáng ngoại đã còng hơn theo năm tháng. Mọi sự đều đổi thay. Đời sống được nâng cao, con người lớn lên, cảnh vật chuyển mình. Chỉ có tình thương, nếu được gìn giữ bằng ký ức và lòng biết ơn, thì vẫn âm thầm ở lại.

Tháng Tư này, tôi về thăm ngoại. Tôi không còn là đứa trẻ năm nào nữa, mà đã là một người trưởng thành trở về sau nhiều năm xa cách. Vậy mà khi đẩy cánh cửa bước vào khoảng sân quen thuộc, nhìn thấy ngoại đứng đó với đôi mắt rơm rớm, lòng tôi bỗng mềm ra như vừa chạm vào một miền rất cũ. Tôi thấy mình vẫn nhỏ bé như ngày nào, vẫn muốn được sà vào vòng tay ngoại, vẫn muốn nghe ngoại cười, nghe ngoại gọi tên mình bằng giọng quê thân thuộc.

Ở một góc sân, đàn vịt nhỏ chạy ùa tới, kêu vang như chào đón một người vừa lạ vừa quen. Tiếng vịt ấy làm ký ức năm xưa bất ngờ ùa về trong tôi như những gợn sóng. Tôi thấy lại buổi sớm nhặt trứng, thấy chiếc ghe chòng chành, thấy bờ ruộng ướt, thấy vai ngoại gầy, thấy cả một thời thơ ấu đã đi qua...

Tôi chợt hiểu, quê hương không chỉ là một nơi chốn để trở về. Quê hương còn là phần trong trẻo nhất được cất giữ trong tâm mình. Dẫu ngoài kia có bao nhiêu đổi thay, dẫu cánh đồng cũ không còn nguyên vẹn, dẫu tháng năm đã phủ lên mọi thứ một lớp bụi thời gian, thì ở sâu trong lòng người, vẫn có những ký ức lặng lẽ chờ ta nhìn lại...

Như ngoại vẫn chờ tôi.

Như dì, như cậu, như mấy đứa em họ vẫn chờ tôi.

Như đàn vịt chạy ngoài đồng năm xưa, trong một tháng Tư rất xa, vẫn đang chờ tôi chạy tới...

Tác giả: **Biện Bạch Ngọc**
Hội viên Hội VHNT tỉnh Gia Lai